

Profilová maturitní zkouška z českého jazyka a literatury

V souladu s § 24 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů zveřejňuje ředitelka školy kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky konané v roce 2022.

Profilová zkouška z předmětu český jazyk a literatura se koná formou ústní zkoušky a písemné práce.

Profilová písemná práce z předmětu český jazyk a literatura

KRITÉRIA HODNOCENÍ

Žák, který koná maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury v rámci společné části maturitní zkoušky, prokáže osvojení následujících dovedností:

1. vytvoří text podle zadaných kritérií

- zpracuje v písemné práci zadané téma;
- orientuje se v komunikační situaci vymezené zadáním písemné práce;
- zvolí formu písemného projevu adekvátní účelu textu;
- využije znalostí základních znaků funkčních stylů, slohových postupů a útvarů;
- využije informace z výchozích textů (např. textů, grafů, tabulek);

2. dovede v písemném projevu funkčně použít jazykové prostředky

- využívá znalostí jazykové normy a kodifikace (pravopis, morfologie, slovtvorba);
- použije jazykové prostředky adekvátní dané komunikační situaci / danému slohovému útvaru;
- prokáže šíři a pestrost slovní zásoby;
- používá pojmenování v odpovídajícím významu;

3. uplatňuje zásady syntaktické a kompoziční výstavby textu

- ovládá zásady výstavby větných celků
- respektuje formální prostředky textové návaznosti
- uplatňuje znalost kompozičních principů při tvorbě textu
- vytvoří myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text

Cíl písemné práce

Cílem písemné práce z českého jazyka a literatury je, aby žák prokázal, že umí vytvořit text podle zadaných kritérií, dovede funkčně použít jazykové prostředky tak, aby odpovídaly stanovené komunikační situaci, a vytvoří myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text.

Rozsah písemné práce a časový limit na vypracování

Písemnou prací z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je 250 slov. Koncept/osnova se nehodnotí a nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text

(pokud je součástí zadání). Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, nejedná se totiž o autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje (plagiát) se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce a není tedy předmětem hodnocení.

Jako jedno slovo se počítají:

- ☒ předložky jednoslovné (s = 1 slovo; za účelem = 2 slova);
- ☒ spojky;
- ☒ zájmena;
- ☒ citoslovce (ach ouvej = 2 slova);
- ☒ zkratky a zkratková slova (JAMU = 1 slovo; Čedok = 1 slovo);
- ☒ víceslovná vlastní jména a názvy (Petr Novák = 1 slovo; Žďár nad Sázavou = 1 slovo);
- ☒ číslovky (5 lidí = 2 slova; pět lidí = 2 slova; 720 korun = 2 slova; sedm set dvacet korun = 2 slova);
- ☒ rozepsané datum (10. října 2013 = 1 slovo; V Praze 25. května 2013 = 3 slova);
- ☒ adresy, resp. jejich části (pepa@seznam.cz = 1 slovo, Máchova 20 = 1 slovo, 170 00 Praha 7 – Holešovice = 1 slovo);
- ☒ složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova).

Časový limit na vypracování písemné práce je stanoven na 110 minut včetně času na volbu zadání.

Zadání písemné práce a slohové útvary

Pro písemnou práci stanoví ředitel školy **4 zadání**, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. **Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí, poté, co zapíše název zadání do záznamového archu, už nemůže dané téma zadání měnit.**

Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání, tedy příslušný slohový útvar, a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf. Tento výchozí text však není započítáván do celkového počtu slov písemné práce .

Žák zaznamenává text písemné práce do záznamového archu školy. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

Příklad zadání písemné práce:

Máme srdce na správném místě

VÝCHOZÍ TEXT

Také letos naše škola uspořádala několik charitativních akcí. Není nám totiž lhostejný osud těch, kteří jsou odkázáni na cizí pomoc a nacházejí se v tísnivé životní situaci.

(www.mesto-slavicin.cz, upraveno)

Zpracování: zpráva do regionálního zpravodaje o charitativní akci, kterou uspořádala vaše škola (role výchozího textu inspirativní)

Zadávanými slohovými útvary zpravidla jsou: vypravování, úvaha, charakteristika, popis (např. prostý popis, odborný popis, popis pracovního postupu, líčení), **administrativní text** (např. soukromý dopis, formální dopis, otevřený dopis, motivační dopis), úřední korespondence (žádost, stížnost), **publicistický text** (např. zpráva, argumentační esej, fejeton, článek s prvky reportáže/fejtonu, analytický článek), projev.

Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas.

Hodnocení písemné práce zajišťují dva vyučující předmětu český jazyk a literatura: zpravidla vyučující předmětu český jazyk a literatura v dané maturitní třídě a další vyučující předmětu český jazyk a literatura.

Hodnotitelé písemné práce vycházejí při hodnocení z bodové škály k hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury, která specifikuje oblasti hodnocení 1A, 1B, 2A, 2B, 3A a 3B v příložené tabulce Bodová škála hodnocení písemné práce (příloha č. 1).

Zkoušku konanou formou písemné práce **vykoná žák úspěšně**, pokud **dosáhne nejméně 40 procentních bodů, tzn, pokud žák získá 12 a více bodů za celou písemnou práci.**

Hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura.

K hodnocení se používá šest kritérií. Každé z nich hodnotí PP z nějakého hlediska:

1A - dodržení zadaného tématu (zda a jak se text vztahuje k zadání, zda zpracovává zadané téma)

1B - úroveň zpracování vzhledem ke slohovému útvaru a komunikační situaci (zda text nese rysy zadaného slohového útvaru, zda odpovídá komunikační situaci, pro níž je určen)

2A - pravopis a tvarosloví, slovtvorba (množství a závažnost pravopisných a tvaroslovných chyb)

2B - slovní zásoba, výběr lexika (zda a jak odpovídá slovní zásoba zadanému slohovému útvaru a komunikační situaci)

3A - stavba vět, textová koheze (výstavba a srozumitelnost vět a souvětí, výskyt nemotivovaných odchylek od pravidelné větné stavby a vliv syntaktických nedostatků na čtenářský komfort adresáta)

3B - stavba celého textu, koherence textu (logické uspořádání textu, jeho celková srozumitelnost, návaznost

odstavců, případně členění textu, vliv organizace textu na čtenářský komfort adresáta)

Za každé kritérium se přidělí 5 (= maximum) až 0 (= minimum) bodů.

Body za jednotlivá kritéria se sčítají.

Celkem je tedy možno získat maximálně 6 x 5 = 30 bodů.

Pro účely školního hodnocení přepočítáváme body na známky takto:

30 – 26 bodů - žák je hodnocen známkou VÝBORNÝ

25 – 21 bodů – žák je hodnocen známkou CHVALITEBNÝ

20 – 17 bodů - žák je hodnocen známkou DOBRÝ

16 – 12 bodů - žák je hodnocen známkou DOSTATEČNÝ

11 – 0 bodů - žák je hodnocen známkou NEDOSTATEČNÝ

Práce, která se nevztahuje k zadanému tématu (je hodnocena v 1A nula body) nebo nenaplnuje slohový útvar nebo nerespektuje komunikační situaci (je hodnocena v 1B nula body), je automaticky hodnocena jako celkově nedostatečná.

Profilová ústní zkouška z předmětu český jazyk a literatura

KRITÉRIA HODNOCENÍ

Předmětem profilové ústní zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura je hodnocení řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek z konkrétního literárního díla, které si žák vylosoval.

Ředitelka školy stanovuje Školní seznam literárních děl, který je jako příloha uveden níže. Žák na základě Školního seznamu literárních děl sestaví svůj seznam literárních děl, který obsahuje nejméně 20 titulů a zároveň obsahuje nejméně dvě knihy z každé ze čtyř historických kategorií a zároveň musí seznam žáka obsahovat alespoň dvě knihy prózy, dvě knihy poezie a dvě dramata. Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.

Pracovní list, který se vztahuje ke konkrétnímu literárnímu dílu, obsahuje dvě části, umělecký a neumělecký text ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu. Rozsah pracovního listu je formálně omezen na jednu normostranu A4, všechny pracovní listy dodržují jednotnou grafickou úpravu.

Práce s pracovním listem k vylosovanému literárnímu dílu je hodnocena podle čtyř následujících kritérií, z nichž kritéria 1. a 3. jsou dále vnitřně členěna.

1. Analýza uměleckého textu:

I. část: téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr

II. část: vypravěč, postavy, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba

III. část: jazykové prostředky

2. Literárněhistorický kontext literárního díla

3. Analýza neuměleckého textu:

I. část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace

II. část: funkčněstylové charakteristiky textu, jazykové prostředky

4. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

Každé kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3–4. Maximální dosažitelný počet bodů za celou zkoušku je tedy 28.

Výkon žáka se vztahuje k bodové škále takto:

- 4 body – žákovo vyjádření zcela odpovídá zadání, nevyskytují se žádné nedostatky, pomoc zkoušejícího není nutná, argumentace žáka je výborná.
- 3 body – žákovo sdělení odpovídá zadání, ojediněle se vyskytují nedostatky, pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle, argumentace je velmi dobrá

- 2 body – žákovo sdělení obsahuje nedostatky, pomoc zkoušejícího je nutná v přiměřené míře, projev žáka není občas plynulý, argumentace je dobrá
- 1 body – žákovo sdělení obsahuje nedostatky ve větší míře, pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře, projev žáka není plynulý, argumentace je dostatečná
- 0 bodů – žákovo sdělení obsahuje nedostatky ve vysoké míře, pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře, argumentace je nedostatečná, nebo projev vůbec nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující vnitřní podmínky hodnocení.

Pro analýzu uměleckého textu (1. kritérium) a literárněhistorický kontext literárního díla (2. kritérium) platí:

1. Za první a druhé kritérium dohromady musí žák získat alespoň 4 body. Pokud získá méně než 4 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.

2. Za kritérium analýza uměleckého textu musí žák získat alespoň 3 body. Pokud získá méně než 3 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.

Hodnocení kritéria výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury se vztahuje k výkonu žáka v průběhu celé zkoušky.

Bodové ohodnocení jednotlivých kritérií

Analýza uměleckého textu - každá jednotlivá část maximálně 4 body, celkem za kritérium maximálně 12 bodů

Literárněhistorický kontext - maximálně 6 bodů

Analýza neuměleckého textu - každá jednotlivá část maximálně 4 body, celkem za kritérium maximálně 8 bodů

Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury – maximálně 2 body

Celkem za ústní zkoušku maximálně 28 bodů, které odpovídají převedení na známku takto:

28 - 24 ústní projev odpovídá známce výborný

23 - 20 ústní projev odpovídá známce chvalitebný

19 - 16 ústní projev odpovídá známce dobrý

15 - 12 ústní projev odpovídá známce dostatečný

11 a méně ústní projev odpovídá známce nedostatečný

Kritéria hodnocení maturitní zkoušky z českého jazyka pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (PUP)

Ústní maturitní zkouška z českého jazyka pro žáky s PUP se bude řídit dle stejných principů jako zkouška klasická a uzpůsobení podmínek bude vycházet z litery části čtvrté vyhlášky. U ústní zkoušky může být na základě odborného doporučení pedagogicko-psychologické poradny navýšen časový limit pro přípravu zkoušky. Toto časové navýšení bude stanoveno pro každého žáka s PUP individuálně dle posudku. Hodnocení výkonu studenta s PUP u zkoušky ústní může být ovlivněno specifickými potřebami žáka, které písemně stanoví pedagogicko-psychologická poradna. Závěry posudku budou zohledněny při hodnocení ústní zkoušky žáka s PUP.

Hodnocení profilové maturitní zkoušky z předmětu český jazyk a literatura

Celkové hodnocení odráží hodnocení písemné práce poměrem 40 % a hodnocení ústní zkoušky poměrem 60 %. Body za obě části zkoušky jsou převedeny na procenta a celkové hodnocení je stanoveno dle dosažených procent:

100 - 85 % - výsledné hodnocení žáka VÝBORNÝ
84,99 - 70 % - výsledné hodnocení žáka CHVALITEBNÝ
69,99 - 57 % - výsledné hodnocení žáka DOBRÝ
56,99 - 40 % - výsledné hodnocení žáka DOSTATEČNÝ
méně než 39,99 % - žák u zkoušky neuspěl

V případě, že žák nevykoná úspěšně jednu z částí profilové zkoušky maturitní zkoušky, oznámí mu předseda maturitní komise nebo zkoušející hodnocení úspěšné vykonané části zkoušky vyjádřené v bodech, převedení na známku je jen orientační.

V Havířově dne 31.3.2022